

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Empowered lives
Resilient nations

СРБИЈА

НАЦИОНАЛНО УТВРЂЕНЕ МОГУЋНОСТИ СМАЊЕЊА ЕМИСИЈА ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ ПРЕМА ОКВИРНОЈ КОНВЕНЦИЈИ УН О ПРОМЕНИ КЛИМЕ - INDCS

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЕНЕРГЕТИКА

Програм Уједињених нација за развој

ШТА СУ INDCS?

Основни циљ Оквирне конвенције УН о промени климе је обезбеђење стабилизације атмосферских концентрација гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ), а начин постизања овог циља за период 2008-2012. година био је утврђен Кјото протоколом. С обзиром да су обавезе из Протокола дефинисане за наведени период, преговори о обавезама за период после 2012. године започети су на Конференцији држава чланица Конвенције одржаној 2007. године и још увек трају. Циљ је да нови договор, који ће заменити Кјото протокол, буде усвојен на 21. Конференцији држава чланица Оквирне конвенције УН о промени климе (30. новембар – 11. децембар 2015, Париз, Француска).

У циљу постизања овог договора потребно је да све државе доставе своје такозване национално утврђене могућности смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште (INDCs - Intended national determined contributions) за период после 2020. године. Правна природа INDCs (обавезе или добровољне акције) није прописана.

Државе су позване да доставе своје INDCs значајно пре 21. Конференције држава чланица (COP 21), а све достављене до октобра 2015. године биће уврштене у завршни документ за COP 21. Закључно са 1. априлом 2015. године, INDCs је доставило седам земаља (Швајцарска, ЕУ, Норвешка, Мексико, САД, Габон и Русија).

Иако је достављање INDCs захтев УН конвенције, за ЕУ оно представља значајно политичко питање, те у овом контексту ЕУ има велика очекивања и од држава партнера (посебно кандидата и потенцијалних кандидата за чланство). Консултације са кандидатима за чланство по питању INDCs, Европска комисија одржаће 28. априла 2015. године.

ШТА САДРЖЕ INDCS?

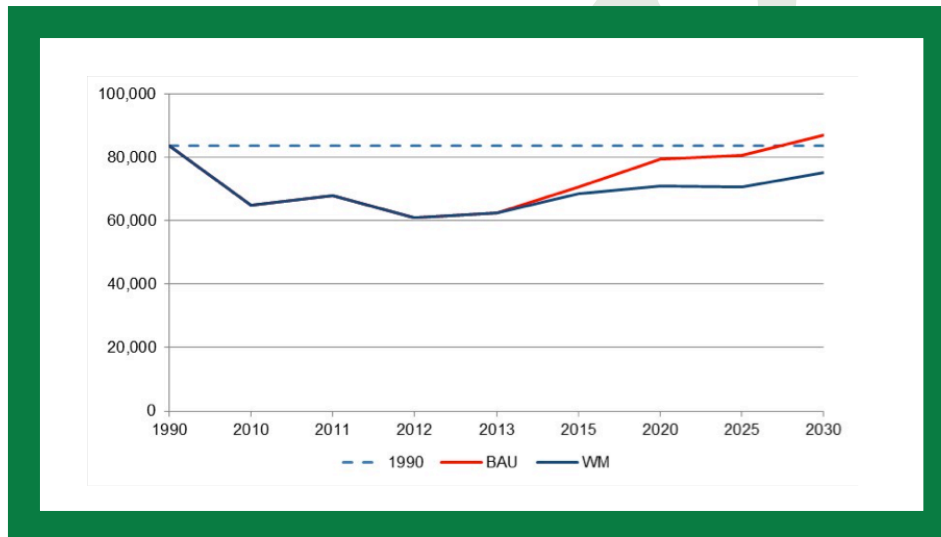
Форма и садржај INDCs нису прописане одлукама Конвенције. Према препорукама, INDCs могу да садрже квантификовано смањење емисија ГХГ за период после 2020. године у односу на референтну вредност, која може бити и одређена година (ЕУ је доставила смањење емисија ГХГ до 2030. године у односу на 1990), гасове и секторе, начин постизања смањења емисија ГХГ, претпоставке и коришћену методологију, као и допринос глобалном смањењу емисија ГХГ. Поред информација од значаја за митигацију (смањења емисија ГХГ), INDCs могу садржати и информације од значаја за адаптацију (прилагођавање на измењене климатске услове).

ИМА ЛИ РЕПУБЛИКА СРБИЈА ПРЕДЛОГ INDCS?

Уважавајући захтеве Оквирне конвенције УН о промени климе, политичке позиције ЕУ, као и националне интересе и специфичности, и препознајући борбу против климатских промена као један од предуслова одрживог развоја на националном ниову, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, као орган Владе Републике Србије надлежан за питања климатских промена, иницирао је и припремио прве процене INDCs. Предлог Министарства је да српске INDCs садрже информације и о митигацији и о адаптацији.

Полазећи од података о емисијама ГХГ у 1990. години, званичних података и пројекција, националних стратешких и планских докумената и тренутног и планираног законодавног оквира, који пре свега произилази из процеса хармонизације националних прописа са правним тековинама ЕУ, од значаја за тренда емисија ГХГ, припремљена је прва процена националних могућности смањења емисија ГХГ (INDCs) и то до 2030. године.

Према овим проценама ниво емисија у 2030. години креће се од +4,3% до - 9,8% укупних емисија у 1990. години. Овакве процене добијене су полазећи од претпоставки да ће се у периоду до 2030. године спроводити политике и мере које се тренутно спороводе и без икаквог унапређења или проширења (BAU), односно да ће се унапредити законодавство, мере и подстицаји који ће довести до потпуног испуњења захтева законодавног и стратешког оквира, респективно (WM)

Иако Р. Србија својим укупним емисијама не доприноси значајно глобалним емисијама ГХГ постизање међународног договора у борби против климатских промена од великог је значаја за Србију јер се налази у једном од региона најпогођенијих измењеним климатским условима. Негативне последице промене климе значајно утичу на економију Србије наносећи јој значајне штете и губитке. Од 2000. године Р. Србија се суочила са неколико значајних екстремних климатских и временских епизода, које су проузроковале значајне материјалне и финансијске губитке, као и губитке људских живота. Два најупечатљивија догађаја су суша у 2012.г. и поплаве у 2014. години.

Процене су да укупна материјална штета изазвана екстремним климатским и временским условима, од 2000. године, прелази 5 милијарди евра, а више од 70% губитака је повезано са сушом и високим температурама. Други главни узрок значајних губитака су поплаве. Поплаве само у 2014. години проузроковале су огромне штете и за опоравак од истих процењено је да ће бити потребно 1,346.4 милијарди евра. Тренутно не постоји анализа штета које су последица дугорочних спорих промена у климатском систему које су осмотрене у предходним декадама. Прве процене дугорочних инвестиција у приоритетне акције за смањење ризика и адаптацију на измењене климатске услове биће израђене до краја 2015. године.